

I had a plan to interview one or two principals of schools located in rural area. As a member of a Public Council at the Ministry of Education, I was invited to visit one of branches of the Azerbaijan State Pedagogical University, located in rural area.

I used this opportunity to implement my plan. We had a meeting with local education community, something like Q&A session. There were many school principals attending. I asked a head of local education department for a permission to interview a newly appointed rural school principal. When the meeting was over, I saw two or three school principals waiting for me. They all were ready to give interview. One of them was young female principal. She looked excited, probably because she was interested in giving the interview. Since I only had an hour before my departure for Baku, I thanked them and informed that I only can interview one school principal. She stayed, while others left. Below you find transcript of interview with her.

1. Müsahibənin transkripti

2.

Respondent: **Məktəb Direktoru Xanım F (XF)**

Ölkənin şimalında yerləşən rayonda Ümumtəhsil kənd məktəbinin direktoru

Müsahibəni aparən: **Ülviyyə Mikayılova (ÜM)**

ADA Universitetinin Baş müəllimi

Müsahibənin tarixi: **24 yanvar, 2020**

Müddəti: **42 dəqiqə**

3.

4. ÜM: Özünüzü təqdim edin, zəhmət olmazsa. Sizin adınız?

5. XF: Xanım F

6. ÜM: Hə, Xanım F, birincisi özünüz haqqında məlumat verərdiz. Neçə ildir siz məktəb

7. direktoru işləyirsiniz? Təhsiliniz nədir? İxtisasınız nədir? Təhsil sahəsinə necə gəlmisiniz?

8. XF: Mən Bakı Dövlət Universitetini bitirmişəm. Riyaziyyat fakültəsini. Mexanika riyaziyyat magistr

9. dərəcəm var. Doktoranturamı bitirmişəm. Düzdür, hələ tam bitməyib. Təhsil nazirliyinin keçirdiyi 2019

10. cu ildə direktorların iş qəbulu müsabiqəsində, belə deyək, müvəffəqiyyət göstərərək direktor təyin

11. olundum. Düzdür, hamı bunu birmənalı qarşılamırdı. Bəziləri deyirdi ki, iştirak etmə, sonu belə olacaq,

12. elə olacaq. Olmayanda olmuyacaqdı. Məktəb müəllimi idim. Nəticə etibarlı ilə sonunda iş yerim var.

13. Müəllim kimi işləyirəm, yəni itirəcəyim birşey yox idi.

14. ÜM: Siz rayon mərkəzində məktəb direktorusunuz?

15. XF: Mən -kənd məktəbində

16. ÜM: Hansı kənd?

17. XF: Rayon mərkəzində texniki təmayüllü liseydə işləyirdim. Təyin olundum B. kənd tam orta

18. məktəbinə.

19. ÜM: nə yaxşı (gülür)

20. XF: Onu da dedilər ki, məsələn şəhər məktəbidir, liseydə işləyirsən və gedəcəksən kəndə. Kəndin

21. çətinliyi var, düzdür. Şəhərdən kəndə gedəndə həqiqətəndə adama çətin gəlir.

22. ÜM: Hə

23. XF: Amma ki, bir şey var ki, adam uğuru qazananda o, çətinlik gözüne görünür. Mən bunu

24. Qazanmışamsa, artıq o çətinliyi, hərşeyi gözə alıb gəlmişəm. O yolu da, uzaqlığı da, hərgün burdan

25. get-gəl.

26. ÜM: Uzaqdır o kənd buradan?

27. XF: Elə çox uzaq deyil. Düzdür, şəhərdə bir saatlıq yol ilə işə getmək adama problem kimi gəlmir,

28. amma rayon yerində vərmiş oluruq. İki dəqiqəlik qapımızın yanında məktəb. Keçirik, gəlirik.

Amma

29. ki, burada məcburam hər səhər gedəm gələm.

30. ÜM: Avtobus gedir ora?

31. XF: Yox, atam aparır məni.
- 32. ÜM: Hə, nə yaxşı.**
33. XF: Evdən atam aparır gətirir.
- 34. ÜM: Uğurlar.**
35. XF: Sağolun, çoxsağolun.
- 36. ÜM: Mənim birinci sizə sualım, Ümumiyyətlə sizin öz məktəb illəriniz haqqında yaddaşınız**
- 37. necədir? Siz məktəbi sevirdiz ya yox? Sizin məktəbdə ən sevimli fəaliyyət növünüz nə idi?**
- 38. Ümumiyyətlə, məktəbi xoşlayırdınız mı? Necə yadda qalıb sizdə?**
39. XF: Məktəbi xoşlayırdım. İnstitutu məktəbdən çox sevirdim.
- 40. ÜM: Doğurdan? (təəccüblənir)**
41. XF: Niyəsə bilmirəm, amma, institutu məktəbdən çox sevirdim. Bəlkə də, 11 il bir yerdə oxuyurduq,
42. artıq o uşaqlar ilə kifayət qədər vaxtımız keçirdi. Qonşuda da, məhlədə də, həryerdə də. Artıq institut,
43. təzə tanışlıq, təzə insanlar, təzə bir belə deyək adaptasiya hissəsi keçirdi. Məktəbdə sakit uşaqlardan
44. olmuşam. Ele bir problemlə olmamışam. Oxuyan, əlaçı, sakit, nümunəvi şagirdlərdən idim (gülür).
- 45. ÜM: (Gülür) Bəs müəllimləriniz, məktəb direktorunuz necə yadınızda qalıblar sizin**
- 46. yaddaşınızda?**
47. XF: Məktəb direktorumuz... məktəbdə biz oxuyan vaxtı 2-3 dəfə direktor dəyişməsi baş verdi. Əsas,
48. məktəb direktoru özüm də təyin olunanda, o hissə gözümlə qabağına gəlir ki, təzə direktor gələndə
49. məktəb o təzə direktora necə reaksiya verir (gülür).
- 50. ÜM: Gülür.**
51. XF: Əsas o hissə idi, yəni birmənalı qarşılınmır. Yəni, o da məktəb kollektivinin alışmadığı tamamilə
52. yad bir insan olur.
- 53. ÜM: Hə.**
54. XF: Bəlkə də öz işlədiyim kollektivə rəhbər keçsəydim mənim üçün)o qədər çətin olmazdır-ÜM).
Biz
55. ilə bir direktor keçənlər arasında bir mən idim fərqli bir yerə direktor gedən. Orda biz ilə eyni
zamanda
56. direktorluğa namizədlik verənlər var idi hansısı, hərəsi öz kollektivinə keçdi. Bir mən idim fərqli.
Hamı
57. məni gözləyirdi ki, necə qarşılacağam. Aydın məsələdi ki, ilk başda heçkimin xoşu gəlmir. Öz
58. müəllimlərini istəyirlər. Öz köhnə direktorlarını nazirliyin əmri ilə göndəriblərsə, nazirlik qarşısında
59. birşey edə bilmirdilər.
- 60. ÜM: Böyük məktəbdirmi B-da, yoxsa balacadır?**
61. XF: 300 nəfərlik. Yəni kənd məktəbinə görə yaxşıdır.
- 62. ÜM: Hə, böyükdür.**
63. XF: 300 nəfərlik şagirdi var.
- 64. ÜM: Böyükdür.**
65. XF: Təmirimiz o qədərdə yaxşı olmasa da, şagirdlərimiz yaxşıdır.
- 66. ÜM: Bəs ümumiyyətlə siz necə düşünürsünüz? Siz bax indi məktəb direktoru, məktəb lideri**
- 67. sayılırsınız. Sizi bax belə liderliyə aparan yol necə olubdur? Nə sizi yetişdirib lider kimi? Ailə**
- 68. təcrübəniz necə olub? Ailə təsiri necə olubdur sizin belə formalaşmanızda ?**
69. XF: Mən belə başa düşürəm ki, bəzən valideynlərə deyilir ki, uşağı hansısa vaxtda məcbur etmək
70. lazımdır oxumağa. İnsan indi də siniflərə daxil olanda, şagirdlərə nəyisə məsləhət verəndə, indi də
71. yaşım elə çox deyil, amma yenə də şagirdlərdə, onlara nəyisə məsləhət verəndə, adam fikirləşir ki,
72. bax, məsələn, burada bu uşağı məcbur etmək lazımdır. O uşaq onu indi dərk etmir. Fikirləşə bilər ki,
73. eh, neynirəm oxuyub, məsələn. Halbuki, bugünkü günü 24-25-23 yaşına çatmış uşaqlardır, gəlir ki,
74. müəllim mən diplom, sənəd istəyirəm. Mən 6-cı sinifdən gedib oturmuşam evdə.
- 75. ÜM: Ay-ay (təəssüflənir).**
76. XF: İndi 23 yaşına çatıb, dərk edir ki, ona sənəd lazımdır. Burada 6-cı sinifdən qaçıb getmək istəyən
77. uşağı ona görə tutub saxlamalıyıq ki, o 23 yaşına çatanda gəlib yenə də qapıda dayanmasın. 11 aydır
78. artıq məktəb direktoruyam. Demək olar ki, mən təyin olunandan bu yana heç yalan olmasın 50-dən

79. yuxarı şagird gəlib ki, mən imtahan vermək istəyirəm, mən sənəd almaq istəyirəm. Vaxtında onu
80. fikirləşmir. Ona görə, bəzən uşaqları...Məsələn, mən ziyalı ailəsində böyümüşəm. Nənəm, babam
81. müəllim olub, həkim olub, daim ziyalılar ilə olublar. Ziyalı ailəsində böyümüşəm. Mənim başqa
82. variantı fikirləşməyə haqqım yox idi ki (gülür). Mən oxumalıyam. Yəni anam riyaziyyatçıdır.
83. Məcburən riyaziyyatı bilirdim, yəni bu mənə rahat gəlirdi. Mən əslində həkim olmaq istəyirdim.

84. ÜM: Görürsən? (təəcüblənir)

85. XF: Hecvaxt (gülür) riyaziyyatçı olacam, müəllim olacam fikri ağılımdan keçmiyib. Amma ki, belə
86. bacım həkim oldu, o çox əziyyət çəkirdi. Oxuyanda, ona görə mənə çox vaxt deyirdilər ki, yox sən
87. gözün zəifdir, oxuma o qədər. Həmişə instituta hazırlaşan vaxtımı yadıma salanda... Mənə müəllim
88. tutmadılar. Evimizdə də remont (təmir-ÜM) gədirdi və ustamız var idi. Birinci mənə təbrikə o usta
89. gəlmişdi. Elə vəşdərimi yığırdı, evdən aparırdı, nənəngilə qoyurdu, nənəngildən bura daşıyırdı.
Mənim
90. üçün yük daşıyırdı o yazıq usta (gülür). Dəftər-kitab daşıyırdı. Deyirdi ki, bu uşaq girməlidir. Bu nə
91. qədər oxuyur. Nəysə, müəllim tutmadılar. Axıra yaxın 2-3 aylıq tanışdan, qohumdan, hamısı
92. müəllimlər, ətrafımızda deyirdilər ki, bilirsən də, nəyə hazırlaşırısan? Bilirsən də, evdə anandı, o birisi
93. xalandı, bubirsi nəyindi, nəysə axır imtahan verdim, qəbul oldum.

94. ÜM: Pədoqoji universitetə?

95. XF: Yox, mən Bakı dövlətə qəbul olmuşam.

96. ÜM: Baki dövlətə, hə.

97. XF: Yəni, ona görə deyirəm. Bəzən, məsələn, bizim evdə mən fikirləşməyirdim ki, mən oxumaya
98. bilmərəm. Yəni, o nə deməkdi, mən oxumasam nə baş verər, o hiss mənə belə dəhşətli gəlirdi. Ona
görə
99. deyirəm, ailədə uşaqları, bəlkə də gözümüzü açıb, görmüşük, hamı oxuyub, işləyirlər. Belə deyək də,
100. təhsilli ailədir deyə mən oxumamaq barədə fikirləşməmişəm.

101. ÜM: Bilirsiz, sadəcə müəllim də ola bilərdiz, amma niyə idarəetmə?

102. XF: İnstitutu bitirdim. Sonra magistraturaya evdəkilər icazə vermədi. Magistraturaya sənədlərimi,
103. imtahanımı gizlin verdim.

104. ÜM: Doğurdan? (Gülür)

105. XF: Gizli vermişəm. Mənim bütün işlərim elə olub (gülür). Xalamgildə qalırdım Bakıda. Getdim
106. sənədləri verdim, imtahanı verdim, gəldim oturdum. Xalam dedi nolub? Deyir, birtəhər
oturmusan.
107. Deyirəm imtahan verdim, yaxşı da yazmışam. Deyir girə biləcəksən? Deyirəm, deyəsən mən
qəbul

108. Olacam, evdəkilər məni öldürəcək (gülür).

109. ÜM: (Gülür)

110. XF: Qəbul da oldum gəldim rayonumuza. Nəticələr çıxan günü açmışam komputeri görüm qəbul
111. olmuşam. Gördüm pulsuz fakültə. İndi mən evdə necə deyim (gülür) bilmirəm.

112. ÜM: (Gülür)

113. XF: Nəysə, elə oldu ki, çağırdım ki ay mama, bəs belə-belə girmişəm. Anam gəlib baxır ki, sənə
114. demədik vermə? Gələn il verərdin. Neyniyərdin işdə də, nəbilim nə...Gördüm yox, dedim
115. oxumayacam uzağı. Bibim oğlu oradan zəng elədi. O da hüquqşünas idi. Dedi, ay nə danışırsan,
116. oxumamaq nədir. Mən 5 ildir verirəm, qəbul ola bilmirəm. Biraz daha çox həmişə deyirəm,
magistr

117. oxumağımnda bibim oğlunun təsiri çox oldu. Pulsuza girmisən, get oxu da, nə var burada. Səhərlər
118. məktəbdə dərs keçirdim. Təyinatla rayon mərkəzimizə gəldim. Universitet bizim ildə yeganə
bizim

119. ildə təyinat verdi, sonra təyinat bağlandı. Texniki liseyə təyin olundum. Burada səhərlər dərşimi
120. keçirdim, günorta atam aparırdı instituta. İnstitutda günorta magistrımı keçirdim, qayıdıb gəlirdim.
121. Demək olar, atama həmişə deyirəm ki, atam olmasa idi, bunu bacara bilməzdim. Bəlkə də
122. halhazırdakı, indiki direktor kimi işləməyimdə, həqiqətən evdəkilərin rolu olub, çoxdur. Direktor
123. olmaq asan iş deyil.

124. **ÜM: Yəni siz magistraturanı harada oxuduz? Bakıda?**
 125. XF: Hə, Sumqayıt Dövlətdə.
126. **ÜM: Sumqayıt Dövlət.. deməli burada siz dərslər keçirdiz.**
 127. XF: Səhər dərslər keçirdim, günorta ora dərslər gedirdim.
128. **ÜM: Sizin atanız qəhrəmandı ki..**
 129. XF: Hamı orada universitetdə, indi də gedirəm, Sumqayıt Dövlətə indi doktorantam orada.
 130. Qapıçılar, hamısı tanıyır atamı. Gəlirdi mənə qapıda gözləyirdi. Özü də bir tələbəydim. 90 dəqiqə
 131. bir dərslər mən oturdum, başqa ikinci adam yox idi (gülür). Hə, nəyə, axırı yavaş-yavaş keçdik
 132. gəldik o mərhələni də.. Doktoranturaya nənəmin sayəsində girdim (gülür). Nənəm onu biraz
 133. məcbur elədi ki, ay qızım, bizdə oxumusan, daha bir şey ki, yolun açıldı, get onu da oxu sonra
 134. Allah rəhmət etsin nənəm, rəhmətə gedəndən sonra, həmişə deyirdim ay nənə, mənə, deyirəm,
 135. saldın bura, bitirə bilmirəm. Daha ömrümün 33 yaşım var, 20 yaşımıdan müəllim işləyirəm.
 136. Təsəvvür edin yaşım qədər bir oxuduğum illər, məktəbi də hesablasam, çox uzun bir gedir də..
 mən
137. də deyirəm ki, özüm belə baxıram ki, bəzən lazım deyil, ev, fikirləşirəm amma ki, insanın dara
 138. düşən vaxtında təhsili insanın köməyinə gəlir.
139. **ÜM: Düzdür. Doktorantura sizdə pedoqogika üzrədir?**
 140. XF: Yox, elə riyaziyyat.
141. **ÜM: Riyaziyyat üzrə, hə..**
 142. XF: Diferensial tənliklər.
143. **ÜM: Sizin ailədə həyatınızın uşaqların valideynləriniz necə idi? Valideynlərin valideynlik**
 144. **bacarıqları necə idi? Münasibəti necə idi ? Yəni hansı dəyərləri var idi, yəni sizin**
uşaqlığınız
145. **haqqında necə düşünürsünüz?**
 146. XF: Bəlkədə olub, olmamış deyil. Belə deyəkdə, kişinin evdə rolu, adətən pul qazanıb
 147. gətirməkdir... Ən çox anamın rolu olub. Anam olmasa, indi, bəlkə də mən oxumazdım. Çünki
 atam
 148. fikirləşirdi: "e, nenirsən oxuyub, o birisi oxuyur, o qədər əziyyət çəkir". Anam isə deyir, birşeyi
 ki,
 149. bilir, birşey ki, alınır, niyə eləməsin. Məsələn, anamın bizə dəstəyi çox olurdu, institutda
 oxuyanda
 150. belə. Deyəkdə, maddi cəhətdən özlərini daha çox sıxırdılar ki, biz nəyəsə çataq. Yəni, 3 dənə
 uşaq
 151. oxutmaq... Onun Bakıda kirayəsi var idi...Maddiyat cəhətdən, özlərini çox sıxırdılar ki, biz
 oxuyaq.
152. **ÜM: O böyük bir şeydir. Ümumiyyətlə ,təhsil dəyərlidir sizin ailədə?**
 153. XF: Əlbəttə
154. **ÜM: Ümumiyyətlə sizin böyüməyinizdə, şəxsiyyət kimi yetişməyinizdə, ən böyük kimin rolu**
 155. **olub?**
 156. XF: Anamın, deyərdim, anaların rolu böyük olur. Düzdür, atamında dəstəyi oldu, amma anaların
 157. rolu böyük olur.
158. **ÜM: Ananızın da təhsili var?**
 159. XF: Riyaziyyatçıdır oda.
160. **ÜM: Siz özünüzün liderlik bacarıqları haqqında nə düşünürsünüz?**
 161. Direktor : Hələ üzümü istədiyim səviyyədə lider hesab eləmirəm. Mənə elə gəlirki, hələ o yerdə
 162. deyiləm.
163. **ÜM: İstədiyiniz səviyyə nədirki?**
 164. XF: Bundanda artığını görmək fikrindəyəm. Belə deyək, rəhbər kimi.. Rəhbər vəzifəyə
 165. keçəndən sonra insan çox şey öyrənir, o, işdədikcə, müəyyən vaxt keçdikcə, müəyyən şeyləri
 166. itirdikcə, müəyyən şeyləri qazandıqca... Mənə elə gəlirki, irəlini fikirləşəndə, daha da irəli getmək
 167. mümkündür.

168. **ÜM İrəli məsələni nə, haralara qalxmaq istəyirsiniz?**
169. XF: Nə qədər yüksəklərə qalxa bilərəmsə, çalışacam, inşaAllah.
170. **ÜM: Siz, ümumiyyətlə məktəb direktoru olaraq, ünsiyyət qurmaqda nə qədər uğurlusunuz?**
171. **Uğurlusunuzmu?**
172. XF: Uğurlu hesab edirəm özümü.
173. **ÜM: Niyə? başa sala bilərsinizmi? Təsvir edə bilərsiz? Məsələn, misal gətirə..**
174. XF: Məsələn, mən məktəbə gedərkən, heç kim kollektivdə məni qəbul etmədi.
175. **ÜM: B. Kənd məktəbində?**
176. XF: Bəli. (Gülür) Belə deyək də... direktor olaraq onların öz direktorları var idi...Mən onu
177. normal qarşılayıram. Aydın məsələdir ki, kənddən gələn adamı tanımırıqlar, belə deyək də, mənfi
178. reaksiya da verə bilirlər. Biz köhnə direktorumu istəyirik, uşaq variantı bir şeylər (Gülür). İndi
179. oturub öz aramızda müzakirə edirik, özlərinə deyirəm, gülməli gəlirdiz. Siz köhnə direktorunuzu
180. istəyirsiniz (Gülür) İştəyin də.. Mən demirəm ki istəməyin. Direktorunuz da iştirak eləsin, o da qalib
181. gəlsin. Mənimlə bir yerdə, açığı belə deyək də, sferada mübarizə gedir. Mən gəlib kimisə çıxardıb
182. yerinə qoymamışamki. Məsələn, insanlar düzgün qarşılamırdı. Kənd camaatı düzgün qarşılamırdı.
183. Gəlirdilər üstümə ki, sən bizim direktoru çıxardıb gəlmisən.
184. **ÜM: Ay, ay**
185. XF: Deyirdim ki, mən sizin direktoru çıxarmamışam. Məsələn, prosesi başa salanda ki , 9 aydır
186. mübarizə gedir.. Mən 9 aydır mübarizə aparıram, bunun üzərində çalışıram. Bəlkə, ola bilər, sizin
187. direktor sakitcə oturub kənddə, kabinetdə nəyisə imzalayıb göndərmiş ancaq, o, direktoram demək
188. deyil axı.. Bu mübarizəyə də açıq aşkar qoşula bilərdi. Düzdür o direktorun sənəd problemi olub,
189. ona görə keçə bilməyib.
190. **ÜM: Aa, o, iştirak eləmiş müsbətdə?**
191. XF: Xeyr, sənədlərində problem olub,Türkiyə diplomu olub deyə. Yəni, bəlkədə keçə bilərdi.
192. Şansı yəqin ki, mən imiş də o yer. Yəqin ki, məndən yana imiş şans.
193. **ÜM : Həmin o kənddən idi o?**
194. XF: Hal hazırda o kollektivdə də işləyir. Çox qəşəng, mehriban bir yerdə işləyirik. Mənim
195. onunla bir problemim olmayıb. Problem nədə idi.. . Mən keçdiyim məktəbdə köhnə 3 direktor
196. işləyirdi. Əgər mən onlarla yollaşa bildimsə, ünsiyyət qurmağı bacardım. Kifayət qədərdir. Mən
197. belə fikirləşirəm. (Gülür)
198. **ÜM : (Gülür)**
199. **ÜM: Siz, ümumiyyətlə, yeni təyin olunduğunuz məktəbin mühiti, məktəbin mədəniyyəti**
200. **necədir, necə təsvir edərdiniz?**
201. XF: Hal hazırkı, yoxsa getdiyim?
202. **ÜM : Gedən moment və indi?**
203. XF: Gedən vaxtı təsvir etməyimdə, yaxşı birşey alınan deyil. Hətta özlərinədə qayıdıb dedimki,
204. bu kollektiv deyirdilər belə mədəni, ziyalı kollektivdir.Yəni ki, uşaq –uşaq hərəkətlər edirdilər.
205. Şagirdə giri sən dərs keçməsən, şagirdə ziyan vurusan, mənə nə. Mən direktoram. 1 gün-
206. 3 gün eleyəcəksən, axırda töhmət olunub, sakitləşib, dərsə girəcəksən. Ola bilər, siz məni qəbul
207. etməyə bilərsiniz, amma ki, uşağa mənfi yüklənmişkə, uşaqların psixologiyası pozulur, uşaqlara
208. pis təsir edir. Təzə direktor gəlib- məndən elə qorxurdular ki.. Arada fikirləşirdim, mən bu qədər
209. qorxulu insanam? Çünki uşaq yazıqdır, uşaq bilmir, nədir proses. Görürki, təzə direktor gəlib,
210. hamının sir- sifəti sallanıb, aqressivdir. Bu aqressiyanızı mənə göstərin, o uşağa yox, uşaq
211. görməsin. Probleminiz var, gəlin mənim ilə bölüşün. Probleminiz var, təhsil şöbəsinə zəng vurun,

212. şikayətinizi bildirin... aqressiya varsa, mənə qarşı olsun, uşağa yox. İndi elə deyirlər, ay müəllimə,
213. birdən çıxıb gedərsiniz... Deyirəm vaxt var idi, mənə deyirdiniz, çıx get. Hətta uşaqlar gəlib
214. ağlıyrdı ki, müəllimə gedində siz, köhnə direktor gəlsin. 11-in qızları gəlib ağlıyrdılar. (Gülür)
- 215. ÜM: Doğurdan (Gülür)?**
216. XF: Son zəngdə gəlib mən ilə sağollaşırlar. 2019-in (məzunları-ÜM) deyirlər, ay müəllimə, biz sizi
217. çox istədik e. Dedim, görürsünüz, mənə tanımadan, kəşf etmədən, reaksiya verirsiniz, başa düşürəm
218. ee. Mən o reaksiyanı qəbul eləyib getsəydim, mənə pis gələrdi. Mən bilirdim, onda elə variant ilə
219. qarşılaşacam.
- 220. ÜM: Bilirdiniz?**
221. XF: Bilirdim. Belə deyəkdə, təsəvvür edirdim. Bizim öz məktəbimizdə mən 11-də oxuyanda,
222. direktor dəyişdi, bizdə həmin reaksiyanı verdik, amma, heçnə dəyişmədi. Direktor onsuzda gedirdi
223. yaşa görə. Onlar aqresivləşə bilərdilər. Onu mən göz önünə qoyub getmişdim. Amma ki, yəqin ki,
224. Mən qalib gəldim.
- 225. ÜM: Əla, hmm. Məsələn, siz vəzifədəsinizdə indi, vəzifədə olara, q sizin hansısa səlahiyyətiniz**
- 226. var, söz sahibisinizmi, qüvvəniz var. Siz bunu, sizə bəziləri ona görə hörmət edir, siz**
- 227. ümumiyyət ilə vəzifədə olan adam kimi, siz bu münasibətləri, söz sahibliyini necə qəbul**
- 228. edirsiniz? Bunun məsuliyyətini düşünürsünüz? Necə qəbul edirsiniz?**
229. XF: Vəzifədə olduğum müddətə, ola bilər ki, digərlərindən yaşda balaca mən ola bilərəm,
230. digərlərindən vəzifəcə mən böyüyəm, mənə cavabım sonuncu cavab olaraq keçir. Bir var rəhbər
231. kimi hörmət etsinlər, birdə var həm rəhbər, həm insan kimi, o fərqlidir. Bəli, aralarında var,
232. vəzifədə sırf olduğum üçün mənə hörmət edənlər var. Eləsi var ki, köhnə direktorun də yanında
233. həmin adam idi, mənə də yanımda. Köhnə direktor haqqında pis danışır, aydın məsələdir, mən
234. gedəndən sonra mənə haqqımda danışacaq. Yəni elə insanlara var, onları, mənə elə gəlir,
235. görmək çətin deyil.
- 236. ÜM: Siz necə düşünürsünüz, bu 11 ay, düzdür, 11 ay çox bir müddət deyil. Siz, ümumiyyətlə**
- 237. uğurlu direktorsunuz?**
238. XF: Hələki uğurlu deməzdim. Hələki praktikaları gücləndirmək üçün çalışıram.
- 239. ÜM: Məsələn hansı?**
240. XF: Sırası müəllim ilə məktəb direktoru arasında çox fərq var. Müəllim o 45 dəqiqənin
241. məsuliyyətini daşıyır, çıxandan sonra bitir. Mən həmişə fikirləşirdim ki, ən çətin peşə müəllimindir.
242. Deyil. Direktorluq ondan da çətin. Direktor ondan da məsuliyyətlidir. 45 dəqiqənin
243. məsuliyyətini daşıyır və çıxır. Direktor isə o müəllimin, şagirdin, binanın, valideynin, texniki
244. işinin- belə deyəkdə, kənd yerində hamı qohumdurda, onlar arasında bağ güclüdür. 1 ildə 5 cür
245. adam gəlir. Aydıncı, bu təhsillidir. Təhsillirsə, eyni nəslin adamları olacaq. Kəndə də elə çox
246. adam olmur. Şəhər yerində fərqli-fərqli insanlar olursa, amma, belə deyək, direktorun məsuliyyəti
247. də çox ağırdır. Həddindən artıq ağırdır. Məsələn, özümüzü fikirləşməyə vaxt qalmırda, belə deyək.
248. Belə deyək də, hər şeyə müdaxilə etməliyik. Problemi ən çox təzə təyinatlılarla yaşırıq. Məsələn,
249. təzə təyinatlılar heçnə soruşmaq istəmir, mən bilirəm variantı.. Bizdə təzə olmuşuqda.. 10 dəfə
250. soruşmuşuq, bir dəfə yazmışıq. Yo, mən belə bilirəm, elədə edəcəm.. Yaşlı müəllimdir, qulaq
251. asırlar yenədə. Belə deyək də, köhnələri təzələri ilə fərqləndirilə. Özüm görürəm, yaşlı müəllim

252. qulaq asır adama. Amma baxırsan, cavan uşaqdır, qulaq asmaq istəmir. 1 il stajı da yoxdur.
Birinci
253. dəfə dərsə girir, qulaq asmaq istəmir.
- 254. ÜM: Nəyi təkmilləşdirmək istəyərdiniz direktorluğunuzda?**
255. XF: Təkmilləşdirmə üçün çox sahələr var. Məsələn, dərs prosesində çox şeylər var. Məsələn biz
256. şəhər yerində tətbiq edirdik. Liseylərdə, məsələn, elektron lövhədir, dərs prosesi yaxşı gedirdi,
257. uşaqlar daha maraqlı olurdu. Kənd məktəblərində yoxdur, belə deyəkdə köhnə məktəb, istilyimiz
258. odun peçidir, digər şeylər təkmilləşmə prosesində, müəllimlər əlindən gələni eləyir. Müəllimlər
259. dərsin keçir, amma ki, təzə binamız olsa daha güclü şeylər etmək olar.
- 260. ÜM: Böyük binadır sizdə?**
261. XF: 150 nəfərlik üçün binadır, amma 300 nəfərdir.
- 262. ÜM: Siz öz söz sahibiyinizi necə göstərsiniz direktor olduğunuz məktəbdə?**
263. XF: Lazım olur, bəzən. Elə problem olur ki, müəllimlər arasında filan şey belə olmalıdır, hərə öz
264. tərəfinə çəkir. Elə anlarda nöqtəsini qoymaq lazımdır. Bəzən olur. 50 faiz halda ən çox problem o
265. olur ki, köhnə direktor demişdir və sair. İndi təzə kitab, təzə səhifə...Köhnə direktor filan cür edirdi,
266. ən çox bu problem. Onu mənə qəbul edirəm, normaldı. Alışdıqları sistem, alışdıqları təhsil
267. prosesidir. İndi onlar üçün təzə adam gəlib... yaşlı müəllimlər belə söz işlədirdi:” uşaq gəlib bizim
268. üstümüzə hökm qoyur”. Uşaq deməyəkdə, olurdu indi azalıb, demək olar yoxa çıxıb.(Gülür)
- 269. ÜM: Məktəb direktoru kimi uşaqları, müəllimləri motivasiya etmək, şagirdlərinizin**
- 270. naliyyətlərini yüksəltmək, valideynləri cəlb etmək..bax bunun üçün siz özünüz nə edirsiniz?**
- 271. Hansı üsullardan istifadə edirsiniz?**
272. XF: Məsələn, sinifdə oxuyan var, oxumuyan var. Dərnəklərə önəm verdirdim, xüsusən
273. dərnəklərə uşaqlar həvəslə gəlirlər. Bəzən deyirlər, dərnəklər keçirilmir. Amma yox, mahnı
274. müsabiqələridir, bunun kimi fəaliyyətlər. Oxuyan, oxumuyan uşaqların qeyri təhsilə marağı var
275. onları üzə çıxartmaq üçün. Məsələn, adi diplomda uşağı həvəsləndirə bilər. Məsələn tədbirdi, rəsm
276. müsabiqəsi.. 20 Yanvara aid rəsm müsabiqəsi keçirdib həvəsləndirici diplomlar, kiçik hədiyyələr
277. verəndə, uşaq sevinir ki, direktor mənə bunu verdi. Belə şeylər edəndə uşaq sevinir. Uşaq sevinir
278. ki, təhsil şöbəsi ona diplom göndərib. Məsələn, bundan sonra Xocalı üçün bir şeylər hazırlayır.
279. Valideynlərə də təltifnamələr verilir iclaslarda. Belə bir şeylər olur.
- 280. ÜM:Valideynləri necə maraqlandıra bilərsiniz?**
281. XF: Valideynlər çox maraqlıdır, bir valideyn deyirdi əvvəllər yoldaşlarımız gələrdi, indi biz
282. qadınlar gəlirik. Məsələn, aradakı böyük fərq budur. Əvvəl kişi direktor idi deyə, daha çox kişilər
283. gəlirdi, indi qadınlar. Qadınlardan çox eşidirik, mən birinci dəfədir ki, gəlirəm. Demək olar ki, 90
284. faiz kişilərdi, indi isə qadınlardır, bir –iki kişi iştirak edir. Özlərdən eşiddiklərini deyirəm.
- 285. ÜM: Yəni fəaldırlar?**
286. XF: Çox fəaldırlar. Kənd yerində daha fəaldırlar. Şəhər yerinə nisbətən.Yəni biz öz
287. vaxtımızda valideynləri güc ilə yığırıdığsa, indi güc ilə göndəririk. Artıq qəbul vaxtı qoymuşuq
288. valideynər üçün, öz işimiz yubanır, valideyn gəlir çox şey soruşur, müəllimlərə
289. yönəlirmişik, müəllimlər cavablandırırlar.Yəni ki, valideynlər çox gəlir, bəlkə də kəndə yaxındır
290. deyə.
- 291. ÜM: Bəs müəllimləri necə motivasiya edirsiniz?**
292. XF: Müəllimlər ən çox maaşla motivasiya olunur. Maaşlar kifayət qədər pis deyil, yaxşıdır.
293. Dərs saatlarını çoxaltmaqla... Birdəki rəqabətlə.. İmtahanlardan kim daha çox nəticə göstərəcək.
294. Hər kəs çalışır ki, yaxşı olsun. Onda rəqabət görürəm. Şəhər məktəbində yox idi, bəlkədə o vaxt
295. direktor deyildim deyə sezmirdim..Amma indi var, görürəm ki, çalışırlar ki, kimin balı kiminkindən

296. çox olacaq.
- 297. ÜM: Bəs nailiyyətləri az olan şagirdləri təhsilə necə cəlb edək? Onları məktəbdən yayındırmayaq?**
299. XF: Yayınmaq bizdə o səviyyədə yoxdur. 11-də olur, odakı 10 cu sinifin axırında valideyn iclası edirəm. Tapşırıram hazırlığı şənbə, bazara salsınlar. Şənbə bazar ev günüdür. Rahatlıqla keçsinlər. Uşaqlar yorğun olanda verirəm icazə. Mənim ən çox instituta hazırlaşanlara, birdə əsgərlərə yazığım gəlir. Hələ bilirəm, ən böyük yükü onlar çəkirlər. Bizdə, demək olar, yayınma yoxdur. Əməl edirlər. Keçən ilin axırında 10-cularla danışdıq ki 11-ci sinifdə dərs vaxtı qaçmağa çalışmayın. Olur ki, uşaq yorğun olur deyir icazə verin, onda başa düşürəm. Ən çox onlara yazığım
305. gəlir (Gülür), bir də əsgərlərə. Bilmirəm, niyəsə mənə elə gəlir ki, ən böyük yükü onlar çəkirlər.
306. (gülürlər).
- 307. ÜM: Sizin məktəb direktoru olaraq ən güclü tərəfləriniz nədir?**
308. XF: Güclü tərəf -bir az özümü tərifləmiş kimi çıxır. Belə deyək də. Üstün cəhət öz istəklərimin
309. üstündə dayanıb onlara çatmaq üçün əzm göstərməyimdir. Bəzən, mənə deyirlər ki, sən özünü çox
310. yükləyirsən. Ona çatmalıyamsa çatmalıyam, başqa variantım yoxdur.
- 311. ÜM: Hansi liderlik bacarıqları və ya keyfiyyətləri siz özünüzdə inkişaf etdirmək istəyərdiniz?**
312. XF: Bir az bayaq müəllimə də dedi. Auditoriya qarşısında sərbəst danışa bilmirəm.
313. Auditoriya qarşısında ürək ilə çıxış etməyi istəyərdəm. Birdəki kitab oxumaq. Heç cür vaxt ayıra bilmirəm. Yükləyirəm amma, vaxt olmur. Direktor olandan sonra heç olmur. Direktor keçəndən sonra heç vaxtım olmur. O hissəni inkişaf etdirmək istəyərdəm.
- 316. ÜM: Sizin məktəbdə müəllimlər şagird yönümlü təlim metodlarından istifadə edirlər? Nə dərəcədə onlar şagird yönümlüdür?**
318. XF: Var. Olanlarda var, olmayanlar da var. Ən çox pensiya yaşına çatmış müəllimlər olur.
319. Yaşlı olduqları üçün çox da söz hakimiyyəti etmək olmurda. Məsələn, mən demirəm. Zəvəcüm
320. Yaşlıdır, ona deyirəm. Əzizəyə müəllim, filan şeyi belə edək. Siz deyən. Məndənsə sizin deməyiniz
321. uyğun olurda. İstər istəməz, eyni kollektivdir, eyni yaşdadırlar, daha yaxşı anlayırlar. Məndə bir
322. şey var ki, sözü adam arasında üstədən deməyi xoşlamıram. Əgər o müəllimə söz deyəcəmsə, çəkib
323. qırağda deyərəm, hamının arasında xoşum gəlmir. Eyni tərzdə mənədə kimsə söz deməsin. Onu da
324. qəbul edə bilmirəm. Pis xasiyyətimdir düzdü.
- 325. ÜM: Və onda bu işə yarıyır?**
326. XF: Belə deyək də, onda bir birimizi daha sadə bir şəkildə yaxşı başa düşürük. Ortamda
327. deyəndə, müəllimində acığına gələ bilər. Müəllimdir də insandır. Özümüzü onun yerinə də qoyma
328. bilərik də (Gülür).
- 329. ÜM: Bakıda təzə seçilən direktorlar üçün təlimlər keçirilir. Bildiyim qədəri ilə Qubada olmayıb, siz özünüzdə hiss edirsinizmi, keçsən yaxşı olardı?**
330. XF: Düzdür. Bakı məktəblərində birinci təlimlər keçib, sonra direktor olmağa göndərilər,
332. bizdə isə təhsil şöbəsinin özündə keçirildi. Sağolsunlar, kömək oldular.
- 333. ÜM: Təlimçi var idi?**
334. XF: Xeyr, belə deyək də, otaq-ba-otaq nə etməli olduğumuzu başa saldılar. Bizə müəyyən göstərişləri verirdilər, sağolsunlar. Məsələn, rayon təhsil şöbəsinin müdiri tapşırırdı ki, kömək olsunlar. Filan otağa yaxınlaşın. Filankəs sizə bunu izah etsin və sair. İndinin özündə belə biz maarifdəki otaqlara keçib nəyisə bölüşməliyik. Biz əsasən təhsil şöbəsinə tabeyik.
- 338. ÜM: Məsələn, belə bir hissə olsa məktəb direktorları üçün təlim keçirilsə idi, konkret nəyi öyrənmək istəyərdiniz?**
- 339.

340. XF: Artıq işləyə -işləyə o prosesi keçdik, öyrəndik. Məsələn, direktor olmamışdan əvvəl olan
341. əmrlər, əmr kitablarıdır, kitabların yazılma qaydaları- onları bizə rayon təhsil şöbəsinin rəyisi
342. bircə-bircə başa salırdı. Müəllimləri bir- bir yığıb başa salırdı.

343. ÜM : Rayon təhsil şöbəsinin rəyisi özü yerlidir?

344. XF: Bəli, yerlidir. Göndərmədən əvvəl əmrləri başa salırdı, nümunəvi nizamnamələridə başa
345. salırdı. Bizə orada suallar verirdi, daha sonra cavablandırırıdık. Artıq işləyəndən sonra həmin
346. göstərişlərə əsasən tətbiq etməyə başladık. Artıq görürük ki, bu burada işə yarıyır. Ola bilər ki, o
347. prosesi bəlkə əvvəldən keçsəydik, bizə o imtahan müddəti də asan olardı. Məsələn, indiki
fikrimizlə

348. imtahandan qabağkı.. İndi tətbiq edirik, onda isə şifahi şəkildə sadəcə söz danışırıdık.

349. ÜM: Aha, aydındır.

350. XF: Bəlkə müəllimləri necəki göndəririlər məktəblərə 4-cü kursda. Bəlkədə direktorlarında

351. heç olmasa 10 günlük, heç olmasa 1 aylıq təlim keçsəydilər.

352. ÜM: Bilirəmki, məsələn, Bakıda mən müsahibə aparmışam, onlar 3 ay təlim keçirlər

Xəzər

353. universetində.

354. XF: Keçirlər, imtahan müddətin özüm izləyirdim, amma rayonlarda biz birbaşa direktor keçdik.

355. Ayın 1- də əmr verdilər, 3-ündə biz artıq məktəbdə idik.

356. ÜM: Məsələn, siz ümumiyyətlə bu məktəb direktoru təyin olunduğunuzda, bu yeni proses idi,

357. siz onun təkmilləşdirilməsi üçün nə təklif ederdiniz? Lazımdırımı, ümumiyyətlə, necə

358. düşünürsünüz?

359. XF: Şəffafıq, reallıq olduğu kimi qalsa bu, aydın məsələdir kifayətdir. Amma ki, məktəb
360. direktorlarının birbaşa təyin edilməsi - o prosesi alışıdır, həqiqətən rayonlara tətbiq olunsa,
361. təlimlə, çoxda olmasa, sadəcə əmrlərin yazılma qaydası filan. Filan qaydalar düzdür. Söz yığını
362. kimi oxuyuruq, elə olur ki, adı bir əmr kitabını tikəndə, görürük ki, bunları oxumuşduq. Amma,

uje

363. tətbiq olunur əyani halda- daha asan olur. O proses, əslində, o qədərdə çətin deyil, 10 gündə bəs

364. edər, amma ki, əvvəldən olsa daha yaxşı olar.

365. ÜM: Siz özünüzlə bağlı şəxsi məqsədlər qoymusunuz, məsələn şəxsi məqsədlər, indiki

366. vəziyyətdə və yaxud gələcək üçün yüksəlməklə bağlı, inkişafıla bağlı hansısa məqsədləriniz

367. var? Demək istəmirsiniz?

368. XF: Var

369. ÜM: Demək istəmirsinizsə deməyin

370. XF: Pıllə- pıllə həqiqətən var. Düzdür, çox uzaq yox, yavaş –yavaş, yəqinki, neçə il ərzində
həyata

371. keçər.

372. ÜM: Allah qoysa

373. ÜM: Siz mənə birşey deyin. Bax, məsələn, bizdə adətən, tarixən məktəb direktoru çox

374. inzibati adam olub, amma indi bu təlim tədris methodu var, istifadə etdikləri method siz

375. ümumiyyətlə bu tədris methodunu izləyirsinizmi? Nece izləyirsiniz? Müəllimi necə

376. yönəldirsiniz?

377. XF: Dinləmələr var. Direktor olaraq məndə gedirəm. Dinləmələrdə ən çox elə müəllim var

378. normal şəkildə dərslərini keçir, eləsi var özün itirir. Məsələn, dinləmələrdə çox şeyi aydın görə bilir.

379. Bəlkədə həyacandan müəllim özünü itirir. Qocaman müəllimlərdə o proses yaşanmır. Daha çox

380. bu orta yaş və biraz daha aşağı yaş problemi yaşayıyır. Elə vaxt olubki, dərslər dinləmədə görmüşəm,

381. müəllim heçbirşey edə bilmir. Məcburam çıxam, çünki müəllim özün o qədər itirir ki, sadəcə

382. dayanıb. Deyirəm müəllimə, davam edində... alınmır. Uşaqlar mənə baxır, müəllimdə mənə. Yəni,

383. dərslər getmir. Hamısı dayanıb. Elə bilki, qorxulu birşey kimi. Müəllim özünü itirməyəndə uşaqlar

384. çox sərbəst olur, rahat keçir dərslər. O problemləri -elə müəllim var, qəbul edir, elə var ki, deyəndə,

385. xoşuna gəlmir. İndi onudakı bilirəmdə, əvvəl bilməyə bilərdim, artıq bilirəm, kimin xasiyyəti

386. necədir. Zəvəqlərin də köməyi olur. Dərslərdə oturur. Mənə baxanda o daha çox oturur. Məsələn,

387. filan filan şeydə neaktivlik var, pedaqoji şurada açıq-açıq müzakirə edirik aramızda. Müəllimdirdə,
388. filankəsin problemi var, ona bu cür kömək edək. Yaşlı müəllimlərin dərində oturaq deyəndə
389. xoşuna gəlmir. Mən şəxsən oturmuşam. Nolsun mənimdə artıq 12 ildir pedaqoji stajım var. Ən
390. xoşdadığım şeydir dərində oturub dər dinləmək. Adam istər istəmər özündə olmayan
391. çatışmamızlığı görə bilir və yaxud səhv edirəm, insan özü rahat çıxarda bilir. Nəinki kənardan
392. deyiləndə.
- 393. ÜM: Məsələn, siz 11 aydır bu məktəbi idarə edirsiniz. Ola bilsinki, bəlkə, 5 ildən sonra başqa**
- 394. məktəbə köçürüldünüz. Siz bu məktəbi necə görmək istəyirdiniz, hansı dəyişikliklər etmək**
- 395. itəyirdiniz?**
396. XF: Məsələn mən bu il çalışıram 9-11 –lərin nəticələrini yüksəltməyə, rayon səviyyəsində
397. orta səviyyədə idik, çalışıram onu 9-11də qaldıram. İbtidai sinifə diqqət yetirməyə, problem
398. ibtidaidən başlayır, daha çox. Hansı müəllimin sinifə güclü gəlsə, onlar yaxşı gedir. Müəllimdə,
399. problem varsa, o sinifdə müəyyən axsımlar olur. İbtidai siniflərdə, bəzən riyaziyyat dərində
400. problemlər olur. Düzdür, müəllimlər bunu qəbul etmək istəmirlər, indi mən riyaziyyatçıyam dərə
401. girəndə onların səhvlərin daha yaxşı görürəm, görürəm dərə dəyişməyə cəhd edirlər. Amma ki,
402. problem ibtidailərdən həll olursa, yuxarda daha yaxşı nəticə alınır. Məsələn, açıq dərslər,
403. nümunəvi dərslər deyəkdə keçirilir. Özləri-özlərin qiymətləndirirlər. Artıq gələn il fikirləşirlərki,
404. mən filan şeyləri eləmədim. Məsələn, zəvəcumuz dərə girəndə, deyir, sən keçən dəfə bu
405. problemlərin var idi, bu il o problemlər həll olundumu? Onda maraqlı olur. Məsələn, filan müəllim-
406. sən eyni səhvləri təkrarlamışdın, nəticə götürdün yoxsa necə? Bu barədə müəyyən bir şeylər olur.
- 407. ÜM: Yaxşı, mən prinsipə qurtardım. Bəlkə elə bir şeylər olarki, siz istəyirdiz, mən soruşum,**
- 408. amma soruşmadım.**
409. XF: Kifayət qədər soruşdunuz.
- 410. ÜM: Onda olar, siz telefon nömrənizi yazasınız? Bilirsiniz, necədir. Tədqiqatın etikasına görə,**
- 411. mən sizin bütün dedikləriniz yazacam. Sonra email ilə sizə göndərəcəm, və siz təsdiq edəndən**
- 412. sonra, onu qoyacam sayta. Olarmı?**
413. XF: Olar
- 414. ÜM: Çox sağolun**
415. XF: Sizde çox sağolun